

המביא גם פרק ראשון גיטין

עין משפט נר מצוה

בה א מיי פ"ח מהל' חובל ומוקף הליט טו"ש"ע ח"מ סי' שפ"ט פ"ה ה' וסעי' ט י"ז: כו ב ג מיי פ"ה מהל' מעיט ה"ל יד סמג עשין מד"ס ג טור ש"ע א"י"ח סי' תקס סעיף ג ויבדק אלפס ברכות פ"ה דף כ"א: ויבא"ש ע"ס סימן פ"ד: כו ד מיי ע"ס הלע"ז טו"ש"ע ע"ס סעי' ד:

תורה אור השלם

1. אָמְרָתִי אֲשַׁמְרָה דְרָכֶיךָ מִתּוֹטָא בִלְשׁוֹנֵי אֲשַׁמְרָה לְפִי מִתּוֹסֵס בְּעַד רִשְׁעֵי הַתְּלִימִים לֹט ב דוּם לֶךְ וְהַתְּחַלְלֵנִי לֹן אֵיל תְּהוֹרֵר מִבְּעִלְיָה דְרָבּוּ בְּאִישׁ עֹשֶׂה מִזְמוֹת: תְּהִלִּים לוֹ 1
2. אֵל תִּשְׁמַח יִשְׂרָאֵל אֵל גִּבֹּל בְּעַמִּים בִּי יִנְקֵי מַעַל אֲלֵיךְ אֲהַבֶּךָ אֲתָנֶן עַל כָּל רְגֻזֹת דָּגָן: הַיְשׁוּעָה ט א
3. בְּשִׁיר לֹא יִשְׁתַּחֲוֶינָה יָמָר שֶׁבַר לְשׁוֹתֶיךָ: 4
4. יִשְׁעִיהוּ כַד ט וְעֵדְךָ: יְרוּשָׁע טו כב
5. רְצִיבְךָ וּמִדְמָנָה יְרוּשָׁע טו לא
6. בַּה אֲמַר אֲדָנָי יְיָ יְהִי עֲדָתִי הַמְצַנֵּפֶת הַדְרִים הַעֲשֶׂהָ וְאֵת לֹא וְאֵת הַשְּׂפֵלָה הַגְּבִהָ וְהַגְּבִיחָ הַשְּׂפִיל: יְחֻקָּאֵל כֹּא לא
7. בַּה אֲמַר יְיָ אִם שְׁלֵמִים וְכֵן רִבִּים וְכֵן גָּזוּ וְעָבְדוּ וְעָנְתוּ לֹא אֲעַבְךָ נְחוּם אִיב עַד:

פסקי ר"ד

שלה מר עוקבא לר' אלעזר בני אדם העומדי' עלי ריש כח בירי למוסרין למלכות מהו. שרטט וכתב לו אשמרה דרכי מחטאי בלשוני אשמרה לפי מחסום בעוד רשע לנגדי אע"פ שרשע לנגדי אשמרה לפי מחסום שלה ליה קמצעין לי טובא ולא מצינא למיקם בהו שלח ליה דום לה' והתחולל ליה דום לה' והוא יפלים חללים חללים השכם והערב לבית המדרש וכן כלין מאליהן א"י יצחק שתיים כותבי' אין כותבי' במתינתא תנא ג' כותבי' ד' אין כותבי' א"י יצחק [כותבי' בלא שרטוט ארבע [אין] כותבי' שלה ליה לבר עוקבא זמרא מנא לן דאסור פי' לשורר ולומר בבית המשטאות שרטט וכתב אל תשמח ישראל אל גיל בעמים פי' לא שגא בפה לא שגא ביד א"ל ריש גלותא לרב הונא כלילא מנא לן דאסור פי' היו עושים לחתנים עטרות של זהב ושל כסף צבונות ומצויירין בגפרית ומלא שקורין נ"י"ל א"ל רב חסדא קרא כתיב כה אמר ה' הסר המצנפת והרם העטרה וגו' מה ענין מצנפת אצל עטרה אלא לומר לך בזמן שחצנפת בראש חתן גדול עטרה בראש כל אדם נסתלקה מצנפת מראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם: ובינא אשכחיה לבר בר רב אשי דקא גדיל כלילא לברתיה א"ל לא סבר מר הסר המצנפת

השתא בהמתן ש"ר צדיקים כו'. אמר ר"ת ללא פריך אלא גבי מידי דאכילה * דגנאי הוא לנדיק שאוכל דבר איסור ולהכי לא פריך גבי ר' ישמעאל שקרא והטעם בפרק קמחא דשבת (דף י"ג:) וגבי יהודה בן טבאי שהרג עד זומם (חגיגה דף טו: וזההיל דפ"צ דכמוצות (דף כח:) דהעלו עבד לכהונה על פיו לא גרים ליה ר"ת אע"פ שיש שם אכילת איסור תרומה לאשתו ולבניו שהן אסורין בתרומה מ"מ כיון שחכם ענמו איין נכשל באכילת איסור איין סגרא להקשות ורז ירמיה בר אבא לאישתלי וטעים קודם הדלה (פסחים דף ק"א:) אע"ג דלמר התם (דף קה.) דמינתו באסכרה וזכאש השנה (דף כ"א.) כסים תבשילא דבבבלי זלומא רבא דמערבא * איין דבר מגונה כל כך אכילה של היתרא בשעת האיסור: * **והוא יפלים חללים.** כפ' בתרא דזבחים (דף קטו:) דרשי' דוס צענין אחר גבי יודוס הארין (ויקרא י) אע"פ שהפיל לך חללים אתה דוס: **השכם והערב עליהן.** דריש דוס כמו דמדומי חמה (שבת דף ק"ח:) אע"ג דלמר בצבא קמח (דף ג"ג.) המוסר לנו לשמים הוא נענש תמילה הא לנו ה"מ דלית ליה דינא בצרעא * אי נמי דהשכם עליהם לבית המדרש קאמר לעסוק בתורה: *

זמרא מנא לן דאסור. פי' בקונטרס לשורר צבית המשתאות וכן משמע מדקאמר ולישלא ליה מהכא צביר לא ישמו י' ובפרק בתרא דסוטה (דף מ"ח.) מן משצטלה סנהדרין צטל שיר צבית המשתאות שנאמר צביר לא ישמו יין! ורואי להמניר צביונא דההוא צביושלמי * דהוא קא"ס ודמין צבירא * שמתענג צבירא * ושיר של מנא שרי כגון צענא * חופה שעושין לשמח חתן וכלה: **עמדות חתנים.** לנגדי אע"פ שרשע לנגדי אשמרה לפי מחסום שלה ליה קמצעין לי טובא ולא מצינא למיקם בהו שלח ליה דום לה' והתחולל ליה דום לה' והוא יפלים חללים חללים השכם והערב לבית המדרש וכן כלין מאליהן א"י יצחק שתיים כותבי' אין כותבי' במתינתא תנא ג' כותבי' ד' אין כותבי' א"י יצחק [כותבי' בלא שרטוט ארבע [אין] כותבי' שלה ליה לבר עוקבא זמרא מנא לן דאסור פי' לשורר ולומר בבית המשטאות שרטט וכתב אל תשמח ישראל אל גיל בעמים פי' לא שגא בפה לא שגא ביד א"ל ריש גלותא לרב הונא כלילא מנא לן דאסור פי' היו עושים לחתנים עטרות של זהב ושל כסף צבונות ומצויירין בגפרית ומלא שקורין נ"י"ל א"ל רב חסדא קרא כתיב כה אמר ה' הסר המצנפת והרם העטרה וגו' מה ענין מצנפת אצל עטרה אלא לומר לך בזמן שחצנפת בראש חתן גדול עטרה בראש כל אדם נסתלקה מצנפת מראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם: ובינא אשכחיה לבר בר רב אשי דקא גדיל כלילא לברתיה א"ל לא סבר מר הסר המצנפת

ומפרש ריב"ז משום דלכהן הדיוט לא היה לץ והיתה גדולה קרויה מגצנת אצל של כ"ג היתה קטנה קרויה מלנפת טו מיהו אומר ר"י דלשכחן צלשון הגמרא דקרי נמי מלנפת לשל הדיוט בפרק צראשונה ציומא (דף כ"ה.) דלמר נוטל מלנפת של אחד מהן ופליגו היו שוות טו נקט הכא"ל צראש כ"ג לפי שאין אסור אלא לחתנים * דמפרש ענין כ"ג שהוא ראש ושר צישראלאי: *

למירינהו בניחותא כי היכי דליקבלו מיניה אמר ר' אשי אנא לא שמויעא לי הא דרבה בר בר חנה וקיימתיה מסברא א"ר אבהו לעולם אל ישיל אדם אימה יתירה בתוך ביתו שהרי אדם גדול הטיל אימה יתירה בתוך ביתו והאכילוהו דבר גדול ומגור ר' חנינא בן גמליאל האכילוהו ס"ד * השתא בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידם צדיקים עצמן לא כ"ש אלא בקשו להאכילו דבר גדול ומאי ניהו אבר מן החי שלח ליה מר עוקבא לר' אלעזר בני אדם העומדים עלי ובידי למסרם למלכות מהו שרטט וכתב ליה יאמרתי אשמרה דרכי מחטאי בלשוני אשמרה לפי מחסום בעוד רשע לנגדי * אע"פ שרשע לנגדי אשמרה לפי מחסום שלה ליה קא מצערי לי טובא ולא מצינא דאיקום בהו שלח ליה דום לה' והתחולל לו דום לה' והוא יפלים לך חללים חללים השכם והערב עליהן * לבהמ"ד והן כלין מאליהן הרבר יצא מפי ר"א ונתנהו לנגיבא בקולר שלהו ליה למור עוקבא זמרא מנא לן דאסור שרטט וכתב להו * אל תשמח ישראל אל גיל בעמים ולישלא להו מהכא * בשיר לא ישתו יין ימר שכר לשותיו * אי מההוא ה"מ זמרא דמנא אבל דפומא שרי יקמ"ל א"ל רב הונא בר נתן לרב אשי מאי דכתיב * קינה ודימונה ועדערה א"ל * מתוותא דארץ ישראל קחשיב א"ל אטו אנא לא ידענא דמתוותא דא"י קא חשיב אלא רב גביהא מארגיא אמר בה טעמא כל שיש לו קנאה על חבירו ודומם שוכן עדי עד עושה לו דין א"ל אלא מעתה * צלקג ומדמנה וסנסנה הכי נמי א"ל אי הוה רב גביהא מבי ארגיזא הכא הוה אמר בה טעמא רב אחא מבי חוואה אמר בה הכי כל מי שיש לו צעקת לגימא על חבירו ודומם שוכן בסנה עושה לו דין א"ל ריש גלותא לרב הונא כלילא מנא לן דאסור א"ל מדרבנן * דנתנן יבפולמוס של אספסיינוס גזרו על עטרות חתנים ועל האירוס אדהכי קם רב הונא לאפנויי א"ל רב חסדא קרא כתיב * כה אמר ה' אלהים הסר המצנפת והרם העטרה וזאת לא זאת השפלה הגבה והגבוה השפיל וכי מה ענין מצנפת אצל עטרה אלא לומר לך בזמן שחצנפת בראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם אדהכי אתא רב הונא אשכחיהו דהוי יתבי א"ל האלהים מדרבנן אלא חסדא שמך וחסדאין מילך רבינא אשכחיה למר בר רב אשי דהוה גדיל כלילא לברתיה א"ל לא סבר לה מר הסר המצנפת והרם העטרה א"ל דומיא דכ"ג בנברי אבל בנשי לא מאי זאת לא זאת דרש ר' עיריא זימנין א"ל משמיה דרב אמי וזימנין א"ל משמיה דרב אסי בשעה שאמר הקב"ה לישראל הסר המצנפת והרם העטרה אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע זאת להן לישראל שהשפילו את הגבוה והגבוהו את השפל והעמידו צלם בהיכל דרש רב עיריא זימנין א"ל משמיה דרב אמי וזימנין אמר לה משמיה דרב אסי מאי דכתיב * כה אמר ה' אם שלמים וכן רבים וכן נגזרו ועבר וגו' אם רואה אדם שמוזנותיו מצומצמין יעשה מהן צדקה וכ"ש כשהן מרובין מאי וכן נגזרו ועבר תנא דבי ר' ישמעאל כל הגזוז מנכסיו ועושה מהן צדקה ניצל מדינה של גיהנם משל לשתי רחילות שהיו עוברות במים אחת גזוזה ואחת גזוזה עברה ושאינה גזוזה לא עברה ועניתך

ומפרש ריב"ז משום דלכהן הדיוט לא היה לץ והיתה גדולה קרויה מגצנת אצל של כ"ג היתה קטנה קרויה מלנפת טו מיהו אומר ר"י דלשכחן צלשון הגמרא דקרי נמי מלנפת לשל הדיוט בפרק צראשונה ציומא (דף כ"ה.) דלמר נוטל מלנפת של אחד מהן ופליגו היו שוות טו נקט הכא"ל צראש כ"ג לפי שאין אסור אלא לחתנים * דמפרש ענין כ"ג שהוא ראש ושר צישראלאי: *

בהמתן של צדיקים. זהכל שוחטין (חולין דף ק"ה:) **אבר מן החי.** שנאמר מהס אבר מן השחוטת ומפני אימתו חמכו עבדיו אבר מן החי והצילו תחמיו שלא יצין: **העומדים עלי.** למרף ולגדף: **ובידי למוסרן.** כה בידי להלשין עליהן: **לנגדי.** מריבני ומקניטני: **גניבא.** היה חולק עליו: **קולר.** שלשלת של צרול שנותנין שם המוכצנים למלכות להריגה: **זמרא.** לשורר צבית המשתאות: **ימר שכר.** יהא מר: **דמנא.** כנור: **מארגיזא.** שם מקוס: **קנאה.** כעס מנחמת אבר שזערו. קנאה הוא לשון שאדם מתעבד על ריבו או על ריב אחרים כמו קנא קנאתי (מלכים א' י"ט) וכמו צנאן את קנאתי (במדבר כ"ה): **לעקס לגימא.** שגחול מנמו ויורד לחייו לשערי מזונותיו: **לינלא.** היו עושין עטרות לחתנים יש של זהב וכסף צבונות ומצויירות בגפריית ומלא שקורין נ"י"ל ויש של וורד והדס: * **צפולמוס.** חיל שהעלה אספסיינוס קודם שזא טיטוס עליהם: **ועל האירוס.** מפרש בפרק בתרא דסוטה (ד' מט:.) טבולא דמח פומא והוא זוג המנקשין: **רב חסדא.** מלמדו של רב הונא הוה ולא היה משיב צפניו וכי קם רב הונא אמר ליה רב חסדא לריש גלותא קרא כתיב: **מה ענין כו'.** והלא מלנפת מצנפי כהונה הוא: **האלהים מדרבנן.** אינו אסור אלא מדרבנן וקרא צעטרה של מלך מיירי שיהי מתנכח שצטל הכהונה ויגלה דקדישו גזולה: **והסדאין מילך.** סקודים וגא"ס דצדיק: **שלמים.** מלונמנים והכי קאמר קרא אס שלמים מזונותין וכל שכן אס רבים: **וקן נגזוז ועבד.** הכי הן משוליס לעוצרים צנהר על ידי גזיזה שהגזוזה עוצרת כך גזוז מהן לנדיק וירבו: ועניתך

ומפרש ריב"ז משום דלכהן הדיוט לא היה לץ והיתה גדולה קרויה מגצנת אצל של כ"ג היתה קטנה קרויה מלנפת טו מיהו אומר ר"י דלשכחן צלשון הגמרא דקרי נמי מלנפת לשל הדיוט בפרק צראשונה ציומא (דף כ"ה.) דלמר נוטל מלנפת של אחד מהן ופליגו היו שוות טו נקט הכא"ל צראש כ"ג לפי שאין אסור אלא לחתנים * דמפרש ענין כ"ג שהוא ראש ושר צישראלאי: *

(א) חולין ז. (ב) ג. ו. יבמות טו: (כמותות כח:.) ט (ג) נפי מהרש"א צמחיה הלכות מ"ש בעוס' ד"ה השכם, (ד) סוטה מט. ד. (ה) כ"ה: ויש של הדס, (ו) ונקטן נו. (ז) א. (ח) צב"ש סוטה טוקף: לשיר צבית המשתאות, (ט) ונע"ע מוס' שבת יב: ד"ה ר' נתן ומוס' חולין ה: ד"ה צדיקים ומוס' פסחים קו: ד"ה אשתלי ומוס' יבמות טו: ד"ה סיד השתא, (י) ומגילה פ"ג ה"ב, (יא) צ"ל כלילא דהכא כה"ה. (יב) כ"ש, (יג) צ"ל כדרישמא (לעיל ד"ה עטרות). (יד) רש"י, (טו) ונע"ע מוס' יומא כה. (טז) ד"ה נוטל ומוס' סוכה ה. ד"ה ואל ויכח, *

ההרם העטרה אצל עטרה אלא לומר לך בזמן שחצנפת בראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם אדהכי אתא רב הונא אשכחיהו דהוי יתבי א"ל האלהים מדרבנן אלא חסדא שמך וחסדאין מילך רבינא אשכחיה למר בר רב אשי דהוה גדיל כלילא לברתיה א"ל לא סבר לה מר הסר המצנפת והרם העטרה א"ל דומיא דכ"ג בנברי אבל בנשי לא מאי זאת לא זאת דרש ר' עיריא זימנין א"ל משמיה דרב אמי וזימנין א"ל משמיה דרב אסי בשעה שאמר הקב"ה לישראל הסר המצנפת והרם העטרה אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע זאת להן לישראל שהשפילו את הגבוה והגבוהו את השפל והעמידו צלם בהיכל דרש רב עיריא זימנין א"ל משמיה דרב אמי וזימנין אמר לה משמיה דרב אסי מאי דכתיב * כה אמר ה' אם שלמים וכן רבים וכן נגזרו ועבר וגו' אם רואה אדם שמוזנותיו מצומצמין יעשה מהן צדקה וכ"ש כשהן מרובין מאי וכן נגזרו ועבר תנא דבי ר' ישמעאל כל הגזוז מנכסיו ועושה מהן צדקה ניצל מדינה של גיהנם משל לשתי רחילות שהיו עוברות במים אחת גזוזה ואחת גזוזה עברה ושאינה גזוזה לא עברה ועניתך

ההרם העטרה אצל עטרה אלא לומר לך בזמן שחצנפת בראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם אדהכי אתא רב הונא אשכחיהו דהוי יתבי א"ל האלהים מדרבנן אלא חסדא שמך וחסדאין מילך רבינא אשכחיה למר בר רב אשי דהוה גדיל כלילא לברתיה א"ל לא סבר לה מר הסר המצנפת והרם העטרה א"ל דומיא דכ"ג בנברי אבל בנשי לא מאי זאת לא זאת דרש ר' עיריא זימנין א"ל משמיה דרב אמי וזימנין א"ל משמיה דרב אסי בשעה שאמר הקב"ה לישראל הסר המצנפת והרם העטרה אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע זאת להן לישראל שהשפילו את הגבוה והגבוהו את השפל והעמידו צלם בהיכל דרש רב עיריא זימנין א"ל משמיה דרב אמי וזימנין אמר לה משמיה דרב אסי מאי דכתיב * כה אמר ה' אם שלמים וכן רבים וכן נגזרו ועבר וגו' אם רואה אדם שמוזנותיו מצומצמין יעשה מהן צדקה וכ"ש כשהן מרובין מאי וכן נגזרו ועבר תנא דבי ר' ישמעאל כל הגזוז מנכסיו ועושה מהן צדקה ניצל מדינה של גיהנם משל לשתי רחילות שהיו עוברות במים אחת גזוזה ואחת גזוזה עברה ושאינה גזוזה לא עברה ועניתך

ההרם העטרה אצל עטרה אלא לומר לך בזמן שחצנפת בראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם אדהכי אתא רב הונא אשכחיהו דהוי יתבי א"ל האלהים מדרבנן אלא חסדא שמך וחסדאין מילך רבינא אשכחיה למר בר רב אשי דהוה גדיל כלילא לברתיה א"ל לא סבר לה מר הסר המצנפת והרם העטרה א"ל דומיא דכ"ג בנברי אבל בנשי לא מאי זאת לא זאת דרש ר' עיריא זימנין א"ל משמיה דרב אמי וזימנין א"ל משמיה דרב אסי בשעה שאמר הקב"ה לישראל הסר המצנפת והרם העטרה אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע זאת להן לישראל שהשפילו את הגבוה והגבוהו את השפל והעמידו צלם בהיכל דרש רב עיריא זימנין א"ל משמיה דרב אמי וזימנין אמר לה משמיה דרב אסי מאי דכתיב * כה אמר ה' אם שלמים וכן רבים וכן נגזרו ועבר וגו' אם רואה אדם שמוזנותיו מצומצמין יעשה מהן צדקה וכ"ש כשהן מרובין מאי וכן נגזרו ועבר תנא דבי ר' ישמעאל כל הגזוז מנכסיו ועושה מהן צדקה ניצל מדינה של גיהנם משל לשתי רחילות שהיו עוברות במים אחת גזוזה ואחת גזוזה עברה ושאינה גזוזה לא עברה ועניתך

ההרם העטרה אצל עטרה אלא לומר לך בזמן שחצנפת בראש כ"ג נסתלקה עטרה מראש כל אדם אדהכי אתא רב הונא אשכחיהו דהוי יתבי א"ל האלהים מדרבנן אלא חסדא שמך וחסדאין מילך רבינא אשכחיה למר בר רב אשי דהוה גדיל כלילא לברתיה א"ל לא סבר לה מר הסר המצנפת והרם העטרה א"ל דומיא דכ"ג בנברי אבל בנשי לא מאי זאת לא זאת דרש ר' עיריא זימנין א"ל משמיה דרב אמי וזימנין א"ל משמיה דרב אסי בשעה שאמר הקב"ה לישראל הסר המצנפת והרם העטרה אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע זאת להן לישראל שהשפילו את הגבוה והגבוהו את השפל והעמידו צלם בהיכל דרש רב עיריא זימנין א"ל משמיה דרב אמי וזימנין אמר לה משמיה דרב אסי מאי דכתיב * כה אמר ה' אם שלמים וכן רבים וכן נגזרו ועבר וגו' אם רואה אדם שמוזנותיו מצומצמין יעשה מהן צדקה וכ"ש כשהן מרובין מאי וכן נגזרו ועבר תנא דבי ר' ישמעאל כל הגזוז מנכסיו ועושה מהן צדקה ניצל מדינה של גיהנם משל לשתי רחילות שהיו עוברות במים אחת גזוזה ואחת גזוזה עברה ושאינה גזוזה לא עברה ועניתך

גילוי הש"ס

גמ' א מההוא הוה אבינא הנ"מ זמרא דמנא ע"י חגיגה דף טו ע"ש כרש"י ד"ה זמרא: ש"ס בתורתא דא"י. ע"י עירובין דף כ"ה ע"א מ"ה אמו ליה: תוס' ד"ה השתא בהמתן וכו' דמנא הוא לצדיק. ע"י מהרש"א * צבונותו רש ע"י: *

לעוי רש"י

נ"י"ל [נאי"ל]. הצביר שחור (צביר שחור באפצנות חומר כמי החורט את הכלי).

מוסף רש"י

בהמתן של צדיקים. אמרו של רבי פהם. כן יאיר (יבמות כ"ט). אין הקב"ה מביא תקלה על ידם. משאל הכהנה דבר האסור לה (חולין ה). בפולמוס של אספסיינוס. חיל שהעלה אספסיינוס על ירושלים (סוטה טו).

מוסף תוספות

1. ולא פריך עליונומה בהמתן של צדיקים. י"ל. מוס' הלא"ש שנת י"ב: ד"ה ר' נתן. ב. שבשבתות וערבות וכו' [ו]לעל תפלה הוא רומא, ולשון 'ביהמ"ד' האמור בו לפי שרוב תפלותיהם בבית המדרש היו. מאליה. ועי' מהרש"א.
2. והבא לה הוה ל"י דינא בארעא. מוס' הלא"ש.
3. לא היה מוסר דין עליהם. אלא. מוס' הלא"ש.
4. מתוך זה יהיו כלין. מוס' הלא"ש. א. אלמא לא נאסר אלא שיר של בית המשטאות. ר"ן. ז. מר כשהיה שוכב וקם היו מזמרין לפניו. ר"ן.
5. ושלה לו שאין לעשות כן. ר"ן. א. סעודות. מוס' הלא"ש. ד. שמוניתין. מוס' ראש של אדם. מוס' הלא"ש. יב. להשי' בראשו של אדם. מוס' הלא"ש. ג. והיא כמין קריאת דמנמנמא בה כלתא. מוס' הלא"ש.
6. שבמקום גילה שם התא ורעה על חובן הבית היינו דכתיב יא' לא אעלה את ירושלים על ראש שפחתה. נמנין. טו. כדכתיב גבי אהרן 'ומצנפת בדי צנפן', ו'נתת המצנפת. מוס' הלא"ש. טו. של כה"ג ושל כהן הדיוט. מ"מ. ב. בומן שמצנפת. מוס' הלא"ש.

אמרין גבי עטרות חתנים לא שנו אלא של מלה וגפרית אבל של ורד ושל הדס מותר ושמואל אמר אף של ורד ושל הדס מותר עושה הוא של קנים ושל חלף ולוי אמר אף של קנים ושל חלף אסור וגבי עטרות הכלה אמרין רבה בר רב חנה עיר של זהב תניא נמי הכי איהו עטרות הכלה עיר של זהב אבל עושה היא כיפה של מלח אלמא דוקא עיר של זהב נאסר לכלה אבל שאר עטרות מותר ולחתנים